

سوالات درس نوزده مطالعات اجتماعی هفتم

ص ۱۱۸

۱) آریایی ها چگونه مردمانی بودند و در کجا ساکن شدند؟ حدود چهار هزار سال پیش ، مردمانی کوچ نشین که خود را آریایی می نامیدند از مناطق شمال دریای خزر به تدریج به سرزمین ایران مهاجرت کردند.

۲) سه قوم بزرگ آریایی ها را نام ببرید؟ مادها - پارت ها - پارس ها
نکته: نخستین حکومت آریایی مادها بودند

۳) قبایل ماد در کجا زندگی می کردند و چرا ضعیف بودند؟ قبایل ماد در شمال غرب و غرب ایران به صورت پراکنده زندگی می کردند. همین امر موجب شده بود که آنها ضعیف باشند و هر چند وقت یک بار همسایه های قدرتمندشان مانند آشوری ها به آنها حمله کنند و اموالش ان را به غارت ببرند.

۴) دهیوک چه کسی بود و چگونه به عنوان فرمانروا انتخاب شد؟ در یکی از قبایل ماد ، فردی به نام دهیوک زندگی می کرد که به دلیل خوش رفتاری و عدالت خواهی بین همه ی قبیله ها محبوبیت داشت . سرانجام سران قبایل تصمیم گرفتند او را به عنوان فرمانروا انتخاب کنند.

۵) دهیوک کدام شهر را پایتخت خود قرارداد و چگونه قدرتمند شدند؟ دهیوک بر فراز تپه ای در شهر هگمتانه (همدان امروزی) قلعه ای ساخت و آنجا را به پایتختی خود انتخاب کرد . مادها به تدریج قدرتمند شدند و بر دشمنان خود غلبه کردند . بدین ترتیب حکومتی قدرتمند در ایران به دست مادها پایه گذاری شد

نکته: در یکی از قبایل ماد ، فردی به نام دهیوک زندگی می کرد .

نکته: اولین حکومت قدرتمند در ایران به دست مادها پایه گذاری شد

ص ۱۱۹

نکته: رئیس یکی از قبایل مهم پارس ، فردی به نام هخامنش بود

نکته: کوروش از نوادگان هخامنش بنیان گذار سلسله هخامنشیان بود .

۶) کوروش چگونه به پادشاهی رسید و چگونه توانست قلمرو هخامنشیان را گسترش

دهد؟ کوروش توانست آخرین پادشاه مادها را در جنگی شکست بدهد و حکومت مادها را سرنگون کند. کوروش در دوران حکومت خود پیروزی های زیادی به دست آورد. او بابل (عراق امروزی) و لیدی (ترکیه) را تصرف کرد و قلمرو ایران را از خلیج فارس تا دریای مدیترانه گسترش داد.

نکته: بعد از کوروش، پادشاهان دیگری از هخامنشیان به سلطنت رسیدند که معروف ترین آنها «داریوش بزرگ» است

۷) مشکلاتی که در زمان داریوش وجود داشت چه بود؟ و چگونه موفق شد حکومت

هخامنشیان را قدرتمند سازد؟ او زمانی به سلطنت رسید که در بیشتر قلمرو هخامنشیان، شورش ها و نابسامانی هایی شکل گرفته بود. داریوش با عزم و اراده با شورشیان جنگید و آنها را شکست داد و موفق شد دوباره حکومت هخامنشیان را قدرتمند سازد.

نکته: داریوش دستور داد نقش برجسته ای به یاد پیروزی های او در جنگ با دشمنان بر روی کوه بیستون حجاری کنند.

۸) چرا از حکومت هخامنشی می توان به عنوان نخستین امپراتوری جهانی یاد کرد؟

زیرا در زمان کوروش و داریوش، قلمرو جغرافیایی هخامنشیان، بیشتر کشورهای مهم آن روز را در بر می گرفته است.

نکته: می توان از حکومت هخامنشی به عنوان نخستین امپراتوری جهانی یاد کرد.

ص ۱۲۰

۹) اسکندر مقدونی چگونه حکومت هخامنشیان را شکست داد و ایران را فتح کرد؟

هنگامیکه فرماندهی به نام اسکندر مقدونی در یونان به قدرت رسید حکومت هخامنشی ضعیف و ناتوان شده بود. اسکندر از این موقعیت استفاده کرد و یونانیان را به انتقام جویی از ایرانیان فرا خواند سپاهیان تحت فرمان او در چند جنگ، سپاه هخامنشی را شکست دادند و ایران را فتح کردند.

نکته: در نتیجه ی حمله اسکندر، بسیاری از شهرهای ایران از جمله تخت جمشید به آتش کشیده شد

۱۰) اسکندر چه سرزمین هایی را تصرف کرد؟ و سرانجام او چه شد؟ اسکندر علاوه بر ایران، مصر و قسمت هایی از هندوستان را تصرف کرد. او سرانجام در جوانی و در اوج کشورگشایی بر اثر بیماری در گذشت

۱۱) حکومت سلوکیان چگونه و توسط چه کسی تاسیس شد؟ پس از مرگ اسکندر، قلمرو پهناور او میان سردارانش تقسیم شد. ایران به دست سلوکوس، یکی از سرداران او افتاد. وی سلسله سلوکیان را تأسیس کرد.

ص ۱۲۱

۱۲) چرا مردم ایران سلوکیان را نمی پذیرفتند و با آنها مخالفت می کردند؟ زیرا ایرانیان سلوکیان را بیگانه می شمردند و به شکل های مختلف با آنان مخالفت و مبارزه می کردند

۱۳) حکومت اشکانیان چگونه و توسط چه کسی تاسیس شد؟ رئیس یکی از قبایل پارت ملقب به اشک یا ارشک با هدف مقابله با سلوکیان، پارتیان و دیگر اقوام ایرانی را متحد کرد. او با استفاده از اختلافات سلوکیان توانست قسمت هایی از ایران را آزاد کند. مورخان وی را مؤسس سلسله اشکانی می دانند.

نکته: در زمان فرمانروایی مهرداد دوم، حکومت اشکانی به امپراتوری قدرتمند تبدیل شد.

نکته: آخرین حکومت پیش از ورود اسلام به ایران سلسله ساسانیان است.

۱۴) سلسله ی ساسانیان چگونه و توسط چه کسی تاسیس شد؟ اردشیر بابکان از خاندان ساسان، مؤسس این سلسله است که بر علیه اشکانیان قیام کرد.

۱۵) یکی از مهم ترین پادشاهان ساسانی که بود؟ اقدام او را بنویسید؟ شاپور اول – در زمان او وسعت قلمرو ایران بسیار زیاد شد و او توانست امپراتور روم (والریانوس) را شکست دهد.

۱۶) سلسله ی ساسانی چگونه به پایان رسید؟ با حمله ی مسلمانان و شکست های متعدد سپاهیان ساسانی، سرانجام با قتل یزدگرد سوم آخرین پادشاه ساسانی، این سلسله در سال ۶۵۱ میلادی به پایان رسید

۱۷) تاریخ هجری را تعریف کنید؟ مبدأ تاریخ ما مسلمانان هجرت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) از مکه به مدینه است و به آن تاریخ هجری گفته می شود.

نکته: مورخان برای تعیین زمان رویدادهای پیش از اسلام از تقویم میلادی استفاده می کنند.

۱۸) تاریخ میلادی را تعریف کنید؟ مبدأ تقویم میلادی تولد حضرت مسیح (علیه السلام) است و نشانه ی اختصاری آن حرف «م» است.

نکته: برای تعیین زمان رویدادهای قبل از میلاد حضرت مسیح (علیه السلام) نیز تقویم میلادی به صورت معکوس و با علامت اختصاری «ق.م» به کار می رود. برای مثال ۸۰۰ ق.م ، بیانگر هشتصد سال پیش از میلاد مسیح است.

موفق باشید - حسین پور - دبیر مطالعات اجتماعی